

Reneszánsz

A természetes anyagok reneszánszát éljük – mondta a kosárfonással foglalkozó, klárafalvi Zsótér Jánosné. A fűzfavesszőből a bevásárlókosártól a virágtartón át a kanapéig mindent elkészítő asszony úgy tapasztalja, évről évre nagyobb az érdeklődés termékei iránt. Sőt nemcsak ő tapasztalja így, hanem általános tendencia ez elműanyagosodott világunkban. Az ember nem elégszik meg a környezetében lelt, földolgozásra alkalmas tette anyagok hasznosításával. Létrehozza a természetes anyagok ellenkezőjét (nevében is benne van: mű-anyag), aztán pedig, kitapasztalva azok természetét és határait, visszatér az eredetihez.

Minden téren érvényesül e tendencia. Amennyiben panelházról hall az ember, bedző tetős, nyáron túl meleg, télen túl hideg lakás jut eszébe, a vályogházról pedig már régen nem az elmaradottság, hanem az, hogy nincsen a vályognál jobb – s így: energiatakarékos – hőszigetelő. Ki kell tapasztalni a modern anyag hátrányait, csupán így válnak igazán értékelhetővé a hagyományos előnyei. Több ezer év volt szükséges ahhoz, az őstulokból előállítsák a holsteinfürtz szarvasmarhát, és most világszerte erőfeszítéseket tesznek az eredetihez hasonló tulajdonságokat hordozó, régi fajták fönntartásáért – köztük a magyar szürkéért –, mert a civilizált marha igaz, kiemelkedő eredményeket produkál, ám csak méregdrágán előállított, nagyon körülményes feltételek teljesülése esetén. Egyre több gazdálkodó fedezi föl a merinó juh helyett a cigáját, ami úgyszólván hóban-fagyban is megmarad, sőt szaporodik, nem kell rá sokat költeni, s végülis szintén birka. És így tovább.

Persze, az a tény, hogy az emberek meghatározó hányada rögvést rajongani kezd egy művészien előállított bevásárlókosár láttán, ha meglátja – nem jelenti automatikusan, mindenképp azzal megy bevásárolni. Általában sokkal inkább azt jelenti: megveszi, s ezzel teljesült az a vágya, valóságos népművészeti tárgy került birtokába – és továbbra is konzum-nejlonszatyorról jár az üzletbe. Újra, régire egyaránt szükség van a mindennapok során. Egyikre a bevásárláshoz, a másik pedig – melynek reneszánsza van, mint Zsótér Jánosné mondta –, a lélek nap mint napi újjászületéséhez kell.

Farkas Csaba

Mezőgazdasági biztosítások

A bizakodás kevés

Budapest (MTI)

Az elmúlt évhez képest várhatóan 25-30 százalékkal növekszik a mezőgazdasági nonprofit biztosító egyesületek által védett vagyon az idén. Ezek a szervezetek a termelők, a szövetségek, valamint az Argosz Biztosító Rt. együttműködése révén jöttek létre.

Országsszerte 23 szakosított nonprofit biztosító egyesület működik, az általuk biztosított mezőgazdasági vagyon értéke mintegy hatmilliárd forintba nőtt 1997-ben. A biztosított vagyonban egyaránt szerepelnek növényi kultúrák és állatok is.

Erent Gábor, az Argosz Biztosító PR-igazgatója elmondta: 1995 novembere, azaz az új biztosítási törvény hatályba lépése óta még inkább lehetővé vált, hogy a mezőgazdasági termelők profit és nonprofit alapon egyaránt biztosítsák az általuk termelt növényi kultúrákat, illetve állataikat. Ennek előmozdítása érdekében az állam a mai napig hozzájárul

a nonprofit biztosító egyesületek alapítási költségeihez, egyesületenként 500 ezer forinttal. Ugyanakkor a növénytermesztés biztosítási díjának 30 százaléka igényelhető vissza, amennyiben ültetvényeit és más növényi kultúráit biztosítja a gazda. Ezt a támogatást a Földművelésügyi Minisztérium adja a termelők számára.

Ezek a kedvezmények éreztetik ugyan hatásukat a biztosítási piac mezőgazdasági szektorában, ám még mindig sokan bíznak abban, hogy az esetleges kár esetén majd az állam kiegészíti őket.

Ezt mutatja az a tény is, hogy a tíz évvel ezelőtti mintegy 4,5 milliárd forint-hoz képest a mezőgazdasági biztosítások összege jelenleg csupán 3-3,5 milliárd forintra tehető.

A cég vezető tisztségviselője tájékoztatott arról is, hogy az Argosz Biztosító, amely az ötödik üzleti évet zárja az idén, várhatóan mintegy 2,5 milliárd forintos bevétellel tesz majd szert.

Erdélyi iparosok

Expo Szolnokon

DM/DV-információ

Erdélyi iparosok mutatkozni be két hónapon át azon, a hét végén megnyílt mini expón, amelynek kissé rendhagyó módon a szolnoki Damjanich Múzeum ad otthont. A Várhegyi Attila polgármester által megnyitott kiállításon Marosvásárhelyről és Sepsiszentgyörgyről érkezett bútorgyárak, valamint egy márvánnyal és gránittal foglalkozó, szintén marosvásárhelyi cég tette közszemlére termékeit. Az expóról az egyik szervező, Raskó Tamás elmondta: a rendezvényt

két céljuk van, egyrészt bemutatni a termékeket, másrészt vásárlási lehetőséget biztosítani a különleges bútorokat keresőknek.

A többségében kézi faragású bútorok ugyanis egyedi, és noha mindössze 400-450 kilométerre készülnek Szolnoktól és a világon számos helyen kapások, teljesen ismeretlenek a magyar vásárlóközönség előtt. Az expót színesítendő, a közelmúltban felújított szolnoki múzeum belső udvarán korondi és kalotaszegi kézműiparosok is ízelítőt adnak majd mesterségükből.

Kosárfonó-dinasztia Klárafalván

A fűzfát kapálni is kell

Zsótér Jánosné: Fűzfából minden kihozható. (Fotó: Karnok Csaba)

A klárafalvi Zsótér Jánosné kosárfonó is részt vett a nemrég Makón megrendezett Nemzetközi Népművészeti és Néptáncfesztiválon, fűzfavesszőből készített szoborral és több terméket állítva ki. Nemcsak, hogy maga készíti ezeket, de az alapanyagot is ő termeszt – vajon tudtuk-e eleddig, hogy a fűzfát kapálni kell? Az ötvenöt éves kosárfonó asszonynak már az ukapja is e mesterséggel foglalkozott – maga a család Kistelekről költözött Klárafalvára –, nem csoda, hogy szinte csukott szemmel is el tud készíteni egy bevásárlókosarat.

Félhomályban nem gyűjt villanyt, úgy is halad a kosárfonással. Menynyit gyakorlat kell ehhez? – Már négy-öt éves koromban elkezdtem. Rá voltunk szorulva, a földművelés mellett a kosárfonásból élünk. Egyébként pedig ukapám, Kiszner Antal, is ezzel

foglalkozott, dédapám is, apám is. Négy fiú- és öt lánytestvéremmel együtt mindannyian készítettük a kosarat. A makói ipartestület tagja vagyok, mint nyugdíjas.

Klárafalván mások is értenek a kosárfonáshoz. Azért mert közel a Maros-ártér, van alapanyag?

– Dehogy. Akik itt, Klárafalván ezzel foglalkoznak, a testvéreim. A régi öregek mind értettek a kosárfonáshoz. Legalábbis egy-egy egyszerűbb parasztkosarat el tudtak készíteni. Mára feledésbe merült ez a mesterség.

Kérem, ne kosarozzon ki. Árulja el, hogyan készül a kosár?

– Nemcsak készítem a kosarat, egyebeket, hanem termeszt is a fűzfavesszőt. Nem mindegy, hogy milyen, amerikai és sárga fűzfavesszővel dolgozunk. Az előbbinek bordó a héja, amikor megérik, utóbbinak narancsszínű. Fél holdnyi földön termesztjük a vesszőt. A húszcentis dugványokat éppúgy kell kapálni, mint a kukoricát, permetezni szintén.

Hajszavesszőként termelem meg az anyagot, egy évben egyszer fehértjük, a többi télen megfőzzük, hántoljuk. A kosárfonás pedig így zajlik: az anyagot beátatom két-három órára, megcsinálom a kosár alját, befonom, hagyom szikkadni, addig készítem a többi kosáralját, hogy közben is dolgozzak, aztán visszatérek a legelsőhöz, elkezdem karfázni, fűzőzni, és fölfelé, az oldalát, fonni. Gyűrűzet, berakás, megint gyűrűzet, aztán jön a szegés. A szegés lehet egyszerű vagy copfos. Mikor kész a kosár, következik a fűl.

Attól nem kell tartani, hogy ez útmutatás alapján túl sokan elkezdik leutánozni a kosarat. Hol árustja termékeit, hány-szor vett már részt népművészeti kiállításokon?

– A makói piacon árustok, s életemben, ötvenöt évesként, most vettem részt először kiállításon. Nem mintha nem hívtak volna már máskor is, hasonló rendezvények alkalmával, de mégsem

mentem. Én a nyugalmat szeretem. Napi két-három kosárnál többet nem is készítek, egyrészt, mert nem gyár ez, hogy sorozatban fonjam a kosarat, másrészt pedig, mert ma már a minőség a fontos. Inkább kevesebb nagyon jól készítek egy bizonyos idő alatt, mint sok kevésbé jól. Mert olyat is csinálnak néhol, amelyek olcsó, igaz, de alig lehet rakni a kosárba valamit, máris leszakad a fűl vagy egyebe. Ilyenkor aztán hozzák hozzám megjavíttatni. Javítással is foglalkozom.

A makói rendezvényen nem kevés külföldi is körüállta sátrát, nyakában fényképezőgéppel. Mi érdekelté őket leginkább?

– Minden. Nemcsak a bevásárló- és egyéb kosarakra van igény: viszik az emberek a csüngős virágtartót, a függönyt, de például a garnitúrát is nagyon keresik: kelendő a fotel, az asztal, a kanapé is... A természetes anyagokból készült termékeknek reneszánsza van.

F. Cs.

ÚJ ESZKÖZ A MUNKAÜGYI KÖZPONT ESZKÖZTÁRÁBAN

Munkahelymegőrzés támogatása részmunkaidős foglalkoztatással

Az eszköz célja:

egy munkavállalói rétegek munkahelymegőrzésének elősegítése részmunkaidős foglalkoztatásának támogatásával.

A támogatás alanya:

Az a munkáltató, amely

- a kérelem benyújtásáig legalább két éve működött
- nem áll felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt
- a létszámleépítésre vonatkozó szándékát, annak kezdő időpontját megelőzően bejelentette a munkaügyi központnak, továbbá
- rendelkezik anyagi biztosítékkal a támogatás visszafizetéséhez,
- vállalja, hogy a munkaügyi központtal a meghatározott munkavállalói kör részmunkaidősben történő továbbfoglalkoztatását is biztosító közös tervet készíti.

A következő munkavállalók foglalkoztatása támogatható:

(ha foglalkoztatásuk a teljes munkaidő legalább felében, legfeljebb a háromnegyedét elérő munkaidőben történik)

- a) aki saját háztartásában egy vagy több kiskorú gyermeket nevel, és a legfiatalabb gyermek a tizedik életévét még nem töltötte be,
- b) aki legfeljebb öt évvel a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt áll,

c) akinek munkaképesség-romlása – az Országos Orvosszakértői Intézet véleménye szerint – legalább a 40%-ot eléri és nem részesül egyéb ellátásban.

A támogatás formája és mértéke:

Vissza nem térítendő támogatás, a munkavállaló részére

- a kieső munkaidőre fizetett bérkiegészítés összege és annak járulékai (ideértve a foglalkoztatáshoz kapcsolódó egészségügyi hozzájárulás is),
- vagy azok egy része téríthető meg munkavállalónként.

A támogatás feltételei és időtartama:

a munkáltatót a támogatás folyósításának időtartamával megegyező továbbfoglalkoztatási kötelezettség terheli. A támogatás ideje: legfeljebb egy év. A támogatás több alkalommal, legfeljebb öt évig meghosszabbítható, ezalatt a támogatás mértéke változhat.

A kérelem benyújtása:

a kérelmet a munkaadó nyújtja be formanyomtatványon a Csongrád Megyei Munkaügyi Központnak az előírt mellékletekkel együtt.

A támogatás jogi alapja:

1991. évi IV. tv. 18.§, valamint a 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet 18/A.§.

EGYSZÁZALÉK

Előzetes

Pótkerék

(Július 30.)

Tervezett tartalom

Autó- és motorteknika, autós szolgáltatások, helyi és távolsági közlekedés. Számítás- és híradástechnika, távközlés. Heti gazdasági hírek.

Hozam

(Augusztus 6.)

Tervezett tartalom

Bankok, biztosítók, brókercégek, lízingcégek, adó, társadalombiztosítás, nyugdíjpénztárak, lakástakarék-pénztárak. Heti gazdasági hírek.

Energia

(Augusztus 13.)

Tervezett tartalom

Energiaszektor, építés, erőművek, környezetvédelem, egyes lakossági szolgáltatások. Heti gazdasági hírek.

Munka, képzés

(Augusztus 27.)

Tervezett tartalom

Foglalkoztatás, képzés, fejedelmek, vásárok, kamarák, érdekvédelmi szervezetek, fogyasztóvédelem, önkormányzatok. Heti gazdasági hírek.

Váltás a Siemensnél

München (MTI)

A Siemens német elektronikai és gépgyártó konzern átszervezi a 20 milliárd márkás forgalmával második legnagyobb üzletágát, az ipari ellátó részleget, és változás lesz a központi vezetésben is október 1-től. Az ipari ellátó tevékenység átszervezésével, független termékközpontok létrehozásával a müncheni székhelyű vállalat jobban akar összpontosítani egyes területekre és a szolgáltatói tevékenységre.

A központi vezetésből szeptember végén kiválik Walter Kunerth, aki az autotechnikai részleget jövedelmező, 4 milliárd márkás forgalmat hozó üzlettel fejlesztette. Meghatározó résztvevője volt annak a hatékony programnak, amelynek révén az utóbbi három évben 25 százalékkal sikerült a termelékenységét növelni. Október 1-től Peter Pribilla, a nyilvános hírközlési ágazat vezetője váltja fel.

Marhahús

London (MTI)

Nagy-Britanniában a marhahús fogyasztása júniusban visszaállt a régi szintre, lényegében ugyanannyit fogyasztottak belőle, amennyit a kergemarhakör kitérőse előtt – jelezte a hús és élőállat szövetség Londonban. A múlt havi húseladás még meg is haladta 0,6 százalékkal az 1995. júniust. A brit McDonald's és a Burger King szerint a brit marhahússal szemben elrendelt nemzetközi bojkott Nagy-Britanniában éppen ellentétes hatást váltott ki, nevezetesen azt, hogy nőtt a hazai húsfogyasztás.